

מסורת הש"ס

א) [לקמן יט. ויש"ן, ב) [ש"ן להכא דכרי מוס' דלעיל ב: ד"ה הריני וכו' ועי' אורח מישור], א) מגילה יח. ע"ש ר"ה כו:], ד) שבת פ: ע"ש, ה) בס"א ל"ג, ו) מ"א בזה, ז) [לקמן ה:], ח) ג"א ולהעבירו כשיגיע, ט) שני דבורים אלו שייכים ל"ג"ג.

נוסחת הריב"ן

א) [דמתיב וכפר כו' הנפש במדבר ו) למא כביי: ב] והלמא: ג] כגון שמופס בשערו ואמר אהא נאה אחמי אמאי הוי כו': ד] כביי כזה כקפ וכן להלן: ה] להו משמע הריני כו': ו] כגידולין: ז] שמשיל: ח] כגז: ט] ונא להא נהי שלוח שער מתפנס כו': י] גידול פרע: כ] הוי הוי: ל] געית: מ] ולהכי לנשיגיע: נ] פרע דמיר: נט] קמי כרוא:

הגהות הב"ח

א) גמ' אין דאפילו לר' אלעזר הקפר. כ"ב עיין פ"ק דמריס דף י' ועי' בתוס' דסוטה דף נו השקו קושא וז עיין גם לקמן דף ע"ט ט"ל שם מסולל שעתא הוא כדלמניה: א) שם וארימא מיון עיני: ב) שם משקין ליה מיא ורבי לפירא: ט) רש"י ד"ה אלז מיר וכו' ואמרין ליה זיל ותיהו:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] גמ' הריני כזה. וזה ממי דמפוס בשערו הריני כזה. מתקמ מיתת דף ז' וז"ל כזה וכו' וכו' וכו' כשי' וכן הוא בש"ס דפוס ויניעלא. וכן גביהו בש"ס דפוס וינא ע"פ ספר אורח מישור להלן קושית מוס' מרשיי:

הגהות התוספות

1. ל"ל דשילוח פרע. 2. ל"ל הו גידול שלשים דאפילו מתי זימן משמע. ועי' כ"ה. 3. ל"ל הו כאלו. 4. ל"ל אף ל' פרע האומר גבי נזיר גידול שער וכו' והכי משמע שנייתו לגדל על ציצא כללל פרע שהן שלשים. ל' אפילו ל' צעי למימר דלעולם שילוח מידי דעבר הוא אכתי לא קשיא ולא מידי דהכי משמע הרי עלי לשלח שיער א] מ] ולהציאו שגיגע) כללל ל' שיהא פרע ב] דצין פרע דנזיר וצין פרע דכהן הדיוט אינה פחותה משלשים: **ואינעוים אימא האי ושולח מים אוריכוו הוא.** דכי משקין ליה מיא לארעא קא מרבי להו לפני: **ליפרין הסמוכין לשיער.** והיכן הן ליפרין הסמוכין לשיער כדמתיב דניחאל עד די שעריה כנשרין כזה וטפרוהי כנשרין דנשרין לשיער כד קא כתיבי: **דר"מ מר מוסאפוס איניש צמירי דסמין ליה.** ולהכי אמר כשרין דבעי לקצולי עליה גידול שיער דסמין ליה לצפורים וכגון שהיה נזיר עוצר לפניו או תפוס בשערו כדלמרינן לעיל:

לעניו רש"י

טיינפלא. צדע. רקה.

פי' הרא"ש

אין ואפילו לר' אלעזר הקפר וכו' התם הוא דלמא אתי למעבר אנזירותיה שלח ודכל לסבול משך זמן הנזירות וגם תורה על נזירותו וקרבנותיו קרובים להיות חולין בעורה. אבל נזיר טהור אי לא דלא אמיר אנשיה לסבול לא הוי נזר: והיני כזה נזי גמי דתפיס בשערו לא אמר כלום כלומר אפי' אי

כל כנויי נזירות פרק ראשון נזיר

אין דאפילו לרבי אלעזר הקפר דאמר נזיר חוטא. ולא מיקרי נאה או דכתיב וכפר עליו מאשר חטא על הנפש (במדבר ו): **הני מיני גבי נזיר עמא.** שנטמא דליידי דבעי מיסתר ימים הראשונים ומיהדר ומימני זימנא אחריתי אריכא ליה מילתא: ב] דילמא **אחי למיעצר**

א) אין דאפילו ב) לרבי אלעזר הקפר דאמר נזיר חוטא הני מיילי גבי נזיר טמא דאיירי דבעי מיסתר דאמ' דחמנא ויהימיום הראשונים יפלו כי טמא נזרו התם הוא דלמא אתי למעבר על נזירותיה א אבל נזיר טהור לאו חוטא קרי ביה: הריני כזה: גהי גמי דתפוס בשערו א] הריני ב) כזה לא אמר שמואל כגון שהיה נזיר עובר לפניו: הריני מסלם: ממאי דהדין סלסול שערא א) ב) כדאמרה ליה ההיא אמתא דבי רבי לההוא גברא עד מתי אתה מסלם בשערך אימא תורה דכתיב **סלסלה ותרוממך אמר שמואל** ב) הכא גמי שתפוס בשערו: הריני מכלכל: ממאי דהדין כילכול שיערו הוא ג) כדתנן סיד ר' יהודה אומר כדי לסוד כילכול ואמר רב בת צידעא א) אימא מיון עניי כדכתיב ב] ויכלכל יוסף את אביו ואת אחיו אמר שמואל י הכא גמי שתפוס בשערו: הרי עלי לשלח פרע הרי זה נזיר: ממאי דהדין שילוח ריבויא הוא דכתיב א) שלחך פרדס רמונים אימא מידי דעבורי כדכתיב ב) ושולח מים על פני הוצות תנא פרע פרע יליף כתיב הכא קרוש יהיה גדל פרע וכתיב התם גבי בהן הדיומ ב) ופרע לא ישלחו ואיבעית אימא האי שולח מים גמי ריבוי הוא ב) כדמתרגם רב יוסף) דכד משקין ליה מיא ל) לפירא ורבי: הרי עלי ציפרין רבי מאיר אומר נזיר: מאי טעמא דרבי מאיר אמר ריש לקיש ציפרין סמוכין לשיער קיבל עליו דכתיב א) עד די שעריה כנשרין רבה וטפרוהי כצפרין רבי מאיר סבר מתפוס איניש במידי דסמין ליה ורבנן

פי' **צפורי נזיר טמא קיבץ עריה.** פירוש מלות נזירות דשייכא כזה נזיר דמא אלא אמר כזה לא מהני מידי דהריני גרע מאהא. ואין לתמוה מאי קמ"ל דהריני כזה בשנזיר עובר לפניו דהוי נזיר שטיטא הא קאמר בהריא הריני כזה. משום דלא תימא הריני כזה ביעשר או בויפי או ביחוס. ומאי דהאי סלסול בשער הוא כלומר לסלסל ולגדל שער כנזיר. ואימא תורה שנזיר לעסוק בתורה ולהפך בה. ה"נ שתפס בשערו אבל נזיר עובר לפניו לא מהני כיון שהספק הוא בלשון: סיד כדי לסוד כלכול שיעור הוצאת סיד להתחייב עליו המוציא לרה"ר כדי לסוד כלכול. לשומנו על שער צדעיו לטופלו ולהשירו: שלחין פרדס רמונים גידולך נאים כפרדס של רמונים אימא מידי דעבורי שנזיר לגלח ולהעביר שערו ושלוחו מעליו: תנא פרע פרע יליף. כלומר תנא דמתני' יליף האי לשלח פרע מפרע לא ישלחו דכתיב גבי כהנים מה התם גידול שער אף הכא גידול שער כי היכי דילפי' בסנהדרין פ' בהן גדול פרע דכהנים מפרע דנזיר לר' שהכתינו מגלחים לל' יום דפרין התם אימא לא ליורב כלל. ומשני אי

ג.

ממאי דהדין סילסול שערא הוא. דלשון זה נופל אהפוך שיער דנימא נזירות קציל עליה ואימא תורה להפך בתורה: **הכא גמי תפוס בשעריה.** דמשמע שפיר הריני מהפך צמלוא התלויה צשיער: **שילוח רבוי הוא.** לשון גידול כמו שלחך פרדס רמונים ואימא מידי דעבורי הוא שקיבל עליו לגלח ולהעביר השיער לכשיגדל:

תנא פרע פרע יריף. לאו אמתא דמתני' קאי אלא אמתא דסנהדרין (דף כג:) דקאמר כהן הדיוט נריך לגלח אחת לשלשים יום ויליף פרע לא ישלחו מנזיר דכתיב גדל פרע מה להלן שלשים יום כמנין יהיה אף צככן הדיוט שלשים יום וקאמר לא ישלחו והכא הכי פירושא תנא פרע פרע יליף צעלמא צלמלא דשילוח: הוי לשון גידול ואס תאמר דהוי ילייתי מקרא דכתיב צככן הדיוט ופרע לא ישלחו ואכתי ג"ש למה לי ונראה לי דמקרא דכהן הדיוט לא משמע דלא ישלחו הוי גידול אפילו ב) דתרי יומי וכיון דלא אמר צפירוש הריני נזיר תרי יומי אלא שילוח פרע אין כאן קבלת נזירות אבל כי גמרינן כהן הדיוט מנזיר דשילוח הוי מלשון שלשים ג"ש וקאמר הרי [עלין לשלח כאלו ב) אמר הרי עלי לשלח פרע שלשים יום ומשמע שפיר דנזירות קציל עליה להכי מייתי ג"ש דווקא כי אמר הרי עלי לשלח פרע אבל אמר הרי עלי פרע בלא שילוח לא משמע מידי דפרע הויא לשון גילוי כמו ופרע ראש האשה (במדבר ה): **משקין ייה מיא צפרי ורבי.** פירוש גדל הפרי וקשה דאשכחן הרבה שילוח שאינו לשון גידול אלא לשון העברה כמו שלח תשלח (דברים כב) וישלח יעקב מלאכים (בראשית לב) ויש לומר דאי תותבי מהנן קראי הוה משני ליה כדלעיל תנא פרע פרע יליף ולא בלא לפרש אלא למקרא דאותות מיניה ושולח מים דאשכחן ר' יוחנן (בבבא מציעא. פ"ג ד"ה כו.) בת צידעא. דעלא, טיינפלא וסדין אותה להכיב השער, נט דעפעח למטה הימנה להכיר שער דק והוא אנדפי (שבב"ב פ"ג.) שלחין פרדס רמונים, דמשמע שער נידולך נאה כפרדס רמונים (דמ"ה בשוח).

פי' **הרא"ש** (המשך) הוה כתיב לא ישלחו פרע כדקאמרת השתא דכתיב פרע לא ישלחו פרע ליהוי שלוחו הוא דלא לשלחו כלומר לא יגדלו יותר משיעור פרע האמור בבזיר. ואי בעית אימא האי ושולח מים גמי רבוי הוא. כלומר האי דפרכת ליה מהאי קרא דלשון העברה הוא לאו פרכא היא דמצינא לפרושי ליה לשון גידול. אבל לאו שנויאי [אחרינא הוא] למימר דלא צריכנא לשינויי קמא דכמה שלוח כתיבי בקראי דלא הוו לשון גידול: כד משקי מיא לפירא רבי והי"פ דקרא ושולח כלומר מגדל פירות ע"י מים שעל

פני חצות: אמר ר"ל צפורים סמוכים לשער קבל עליו. וא"ת אמאי נקט צפורים לימא נשרי וטפרין דסמיוכו לשער טפי מצפורי ועק"ל לנקוט כמה תיבות הכתובים במקרא אצל שער. ופי' ר"י דר"ל אית ליה גמי טעמא דר"י דאמר חיישנן שמא צפורי נזיר טמא קבל עליו ומוקי לה גם הוא כבשנזיר עובר לפניו אלא דסבר ר"י לאו גמי דאיכא למימר צפורים סמוכים לשער קבל לא הוו ידים מוכיחות לנזירות וכן מוכח בתר הכי דקא בעי' מאי בינייהו איכא בעיניהו כשאין נזיר עובר לפניו אלמא אפילו לר"ל בעי' שיהא נזיר עובר לפניו וגם ב) מדקאמר לר"ל אפילו אין נזיר עובר לפניו. משמע משום דאמר בהדיא צפורים סמוכים לשער עלי אבל אמר צפורים סתם בעי' ר"ל שיהא נזיר עובר לפניו. ונ"ל דאין הוכחה מהכא דאית ליה לר"ל טעמא דר"י משום דאתאי דר"ל בעי' נזיר עובר לפניו בהדיא טעמא דסמוכים ב) אבל בטעם דסמוכים לתורה לא סגי ליה א) חיישנן שמא צפורי נזיר טמא קבל עליו והכי קאמר הרי עלי דבר שיכול לבוא לידי צפורים והיינו נזירות דנזיר שנטמא מביא אשם ושתי צפורים:

עין משפט ונר מצוה

יב א מיי פ"י מהל' מירות הלכה י:
יב ג מיי"ט שס פ"ב הלכה ז:
יד ג ד מיי"ט שס פ"א הל' ז:

תורה אור השלם

- והזיר לך את ימי נזורו והביא כבש בן שנתו והקריאם להקריאם וקראשנים יפלו בו קמא נזורו. במדבר ו יב
- וסלקה ותרוממך תבדוקה פי' תתקנה: משלי ד ה
- ויכלכל יוסף את אביו ואת אחיו ואת כל בית אביו לתם לפי הוסף. בראשית מו יב
- ושלחך פרדס רמונים עם פרי נקודים כפרים עם נקודים: שיר השירים ד יג
- התנן מטר על פני ארץ ושלח מים על פני חוצות: איוב ה י
- כל ימי נדר נזרו תעבר ויבר על ראשו עד מלאת הימים אשר יזיר לך קדש ויהיה גדל פרע שער ראשו: במדבר ו ה
- וראשם לא יגלחו ופרע לא ישלחו כסוים יכסויו את ראשיהם: יחזקאל מד כ
- בה שעקא מלקא קסת על ויבדקצצר זמן אנקשא טויר ונשקא בתורין יאבל ומטל שמקא גשמה יצטבע עד (שבב"ב פ"ג.) שלחין פרדס רמונים, דמשמע שער נידולך נאה כפרדס רמונים (דמ"ה בשוח).

מוסף רש"י

והימים הראשון יפלו לא יעלו לו מן המנין (במדבר יב.) סלסלה. לשון חיפוס והיפך (מגילה יח.) תפס והפך מנטמנים של מורה (ר"ה כו.) בת צידעא. דעלא, טיינפלא וסדין אותה להכיב השער, נט דעפעח למטה הימנה להכיר שער דק והוא אנדפי (שבב"ב פ"ג.) שלחין פרדס רמונים, דמשמע שער נידולך נאה כפרדס רמונים (דמ"ה בשוח).

פי' הרא"ש (המשך)

הוה כתיב לא ישלחו פרע כדקאמרת השתא דכתיב פרע לא ישלחו פרע ליהוי שלוחו הוא דלא לשלחו כלומר לא יגדלו יותר משיעור פרע האמור בבזיר. ואי בעית אימא האי ושולח מים גמי רבוי הוא. כלומר האי דפרכת ליה מהאי קרא דלשון העברה הוא לאו פרכא היא דמצינא לפרושי ליה לשון גידול. אבל לאו שנויאי [אחרינא הוא] למימר דלא צריכנא לשינויי קמא דכמה שלוח כתיבי בקראי דלא הוו לשון גידול: כד משקי מיא לפירא רבי והי"פ דקרא ושולח כלומר מגדל פירות ע"י מים שעל

פני חצות: אמר ר"ל צפורים סמוכים לשער קבל עליו. וא"ת אמאי נקט צפורים לימא נשרי וטפרין דסמיוכו לשער טפי מצפורי ועק"ל לנקוט כמה תיבות הכתובים במקרא אצל שער. ופי' ר"י דר"ל אית ליה גמי טעמא דר"י דאמר חיישנן שמא צפורי נזיר טמא קבל עליו ומוקי לה גם הוא כבשנזיר עובר לפניו אלא דסבר ר"י לאו גמי דאיכא למימר צפורים סמוכים לשער קבל לא הוו ידים מוכיחות לנזירות וכן מוכח בתר הכי דקא בעי' מאי בינייהו איכא בעיניהו כשאין נזיר עובר לפניו אלמא אפילו לר"ל בעי' שיהא נזיר עובר לפניו וגם ב) מדקאמר לר"ל אפילו אין נזיר עובר לפניו. משמע משום דאמר בהדיא צפורים סמוכים לשער עלי אבל אמר צפורים סתם בעי' ר"ל שיהא נזיר עובר לפניו. ונ"ל דאין הוכחה מהכא דאית ליה לר"ל טעמא דר"י משום דאתאי דר"ל בעי' נזיר עובר לפניו בהדיא טעמא דסמוכים ב) אבל בטעם דסמוכים לתורה לא סגי ליה א) חיישנן שמא צפורי נזיר טמא קבל עליו והכי קאמר הרי עלי דבר שיכול לבוא לידי צפורים והיינו נזירות דנזיר שנטמא מביא אשם ושתי צפורים:

^[1] א) וגם מדקאמר לקמן דאם אמר כשרין המוכין לשער לר"ל אפילו אין נזיר וכו'. ב) ר"ל דמזח דמוכח דר"ל בעי' נזיר עובר לפניו אינו רואה דלית ליה גמי טעמא דר"י ויותר נראה דל"ל אבל ל' דנעטם דסמוכים לחוד כתי ליה. ג) ש"ך ל"ג"ג.

עין משפט
נר מצוה

ג:

הרי עֵלִי קֵן מִיבְעֵי יָהּ.
דדרך נודצי נדצת עולת העוף לומר נלשון קן: **צִפּוּרִי** מצורע קאמז. כלומר להמחייצ צקרצן מצורע ולהציל תחמיו צפורים ולהצרכיו לו נטהרתו ואפילו אין מצורע עוצר לפניו דאי אפשר לדיכא חד מצורע דטעון צפורים

ולא נזירות וגם לצפורי שייכי ספיר

נצי מצורע: **בגוץ** שהיה נזיר עובר צפניו. והיה צצור אפילו נזיר טמא לפניו ולהכי פריך ודלמא צפורין קאמזר לפטור נזיר טמא העובר לפניו מקרבנותיו ומשני כגון שמזי טהור עוצר לפניו ויודע זה הנודר דטהור הוא וקאמר הרי עלי צפורים ואכתי קשה נימא לצפורים דקאמר היינו דאס יעמא זה המזיר העוצר לפניו שצינא תחמיו צפורים וארץ לדחות ולומר כגון דאמר נלצו להיות שיץ למנות מצרות דשייכא ציה ציפורים אס יעמא ועליל כי פריך ודלמא צפורי מצורע קאמר לא מצי לשנויי כגון דאמר נלצו דיצוריה מישמעמט טפי אצפורי מצורע טפי מניזיות משום דניזיות טריחא ליה וחמיר עליה לקבל ועוד לשון צפורים כתוצין אכל מצורע כדפרישית ולא אכל נזיר אלא תורים ואפי' קאמר נלצו אין כח במחשבת הלל להכריע דיצוריה לניזיות דאין זה פיו ולצו שוין אכל הכא אע"ג דניזיות חמיר עליה וטריחא צבזא שיקבל עליו ניזיות צפורים טמא שדצר זה אינו צעולם עדיין והדצר שקול לכך מהניא מחשבת הלל לומר דניזיות קביל עליה ותשיצ ספיר פיו ולצו שוין וכן לעיל כי אמר האל טפי משמע הלשון אמיזות ולומר כמוהו^[א] לאלתר אע"ג דטריחא ליה וחמיר עליה מלומר אהא תחמיו צקרננותיו לאחזי ומנן ששיליס והדצר שקול לכך מחשבת הלל מכרעמט הדיצור לניזיות והרי פיו ולצו שוין וקשה דהספר לא הזכיר כאן כלל דקאמר נלצו לכן נראה למתיר^[ב] דלהיה תחמיו^[ג] אין צבזא

לומר דאס יעמא קאמר שיתחייב צצפורין הואיל והשתא טהור הוא ודצר זה לא צא לעולם כלל וא"כ צבזא לומר דניזיות קביל עליה דדצר זה מצורר לפניו יש צידו לקבל לאלתר אע"ג דחמיר וטריחא ליה ועליל כי פריך מנמצוע המס נמי הדצר מצורר לפניו דודאי יש מצורע צעולם הנרץ צפרים: **מאי** בינייהו. כלומר מאי צינייהו צפי' דמתני' צין לר"ל צין לר' יוחנן אליבא דר"מ וא"ת ולישני דאיכא צינייהו איכא דאמר צפורים סתמא קביל עליה^[ד] לר"ל אליבא דר"מ מהא לחוד לא הוי נזיר אס לא הזכיר גם סמוכין לשיער כדפירש ר"ל צמילתיה צפורים סמוכין לשיער קביל עליה ולר' יוחנן דלא הזכיר צמילתיה סמוכין לשיער כשיקבל עליו צפורים סתמא צלא סמוכין לשיער הוי נזיר ועוד היא גופה תיקשי לר"ל למה ליה סמוכין לשיער צפורים סתמא לחוד כגי לר"מ למהיו נזיר שהרי מתנימין לר"מ לא הזכיר אלא צפורין לחוד לכ"ג לפרש דלר"ל אליבא דר"מ צצפורין סתמא הוי נזיר כשנזיר עוצר לפניו דוקא ולי דנקט ר"ל צינייהו סמוכין לשיער להשמיענו דכי אמר צפורים סתמא קביל לשיער צבזא נזיר עוצר לפניו נמי הוי נזיר כשהי ו"א"ת כיון דלר"ל כשיקשי צפורים סתמא לא הוי נזיר אס לא כשנזיר עוצר לפניו אליבא דר"מ הוי ליה להס"ס להזכיר נזיר עוצר לפניו צמילתיה דר"ל כמו צמילתיה דרבי יוחנן וי"ל דלכך הזכיר טפי צמילתיה דר' יוחנן ממילתיה דר"ל משום דר' יוחנן פסיקא ליה דאף כשאמר צפורים הסמוכין לשיער לא הוי אלא כשנזיר עוצר לפניו ולר"ל הוי נזיר כשאמר צפרים הסמוכין לשיער אפילו אין נזיר עוצר לפניו והשתא ניחא דפריך מאי צינייהו

דלכולהו אף צבזא הזכיר צפורין קאמזר אלא צפורים סתמא הוי נזיר כי נזיר עוצר לפניו ואי אין נזיר עוצר צפורים סתמא לחוד לא היה נזיר לכולהו והשתא נמי ניחא דלר"ל צפורים סתמא לא מייחייב משום דסמוכין לשיער צבזא דר"כ ליחייב נמי כי אמר נשרין וטופרין דסמיכי טפי לשיער צבזא דפירוסים. כך שיטת הר"ף נ"ע: הגה"ה **היבא** דאמר צפורים סמוכים לשיער קביר ע"ה.^[א] ר"ל שקיבל עליו דצר הסמוך לצפורים דהיינו גידול שיער^[ב] אכל כי אמר הרי עלי צפורים ולא אמר צפורים סמוכין לשיער חיל עליה ניזירות משום דלישנא דנשרין לא משמע שום לשון ניזירות כן ג"ל הגה"ה והר"ר שנתאי כתב שטעו זאת מאי צינייהו כלומר מאי צינייהו צפירוש דמתני' דודאי נראה ליה דר"ל לא קאמר אליבא דרבי מאיר דצפורים סתמא מייחייב צנזיר דאיכא למיפרך כל הני פירכי דפריך לעיל לר' יוחנן וע"כ יפרש המשנה כמו ר' יוחנן דגם לא יוכל לפרש המשנה סתמא צפירוש צפורים סמוכיה עלי דהא מתני' סתמא קאמר צפורים טפי הילכך ע"כ כרבי יוחנן מפרש וצנזיר עוצר לפניו והוא טהור וע"כ פריך מאי צינייהו צפירוש דמתני' ונראה שפירשתי צמילתיה: **מין האומר** ימין קתי זו שבועה. ימין שלא אוכל ככר זה וה"ה שמאל כדלקמן א| פירוש התפילין מנהזכיר ימין צמילתיה ומן הזנינים. או או קתי כדמוכח בגמרא: **ובל** דקדוקי נזירות ע"ה. משום דנזיר שמשון מותר ליטמא למתים קאמר הכא וכל דקדוקי נזירות עליו:

כל כנויי נזירות פרק ראשון נזיר

ורצנ צברי לא מחפים איניש צמדי דסמין ליה.
ולא אמרי' שצדעמו היה לומר גידול שער אי לאו דמפרש צהדיא ואע"ג דנזיר עוצר לפניו: **ור' יוחנן אומר דר"ע לא מחפים.**
איניש צמדי דסמין ליה: אלא היינו טעמא דר"מ דהיישנין. כי אמר הרי עלי ציפורין דלמלא

קאמר שצדעמו לקבל עליו מידי צוימנין דמיימי עליה צפורים דהיינו נזירות דלכי מיטמא מיימי צפרים. צנזיר טמא כתיב וכי ימות מת עליו צפטע פתאום כו' וציוס השמני יציא שתי תורים והזיר לה' את ימי נזרו וגו' (במדבר ו): **מדי חיישנין קאמר.** כלומר דלא הוי נזיר אלא משום דאמרי' שמא צפרי נזיר טמא קבל עליו ואי צטר חששא א| אזלינן ליחוש דילמא צפרי נדצה קיבל עליו ולא ימננה נזירות אלא להפלאה^[א] ואמאי קאמר ר"מ דהוי נזיר כלל: **א"כ.** דזעני למימר צפרי נדצה הוה אמר הרי עלי קן צדקן משמע צפרי נדצה אכל כי אומר הרי עלי צפורים לא משמע צפרי נדצה כלל הלכך מדקאמר צפורין ליכא לספוקי אלא צצפורי נזיר: **ודלמא.** מקבל עליו מורת ציפורי מצורע^[ב] ולטבול הדיה צדס השחטה ולשלחן ולעשותן כהלכות צפרי מצורע. והך פירכא דפרכינן השתא קא פריך צין לרבי יוחנן צין לר"ל דמכדי צפרים סתם קאמר הא איכא למיחש נמי לצפורי מצורע: **ודלמא נזיר טמא.** הוה וקאמר לאיתוי' צפורים ולפטורי הוה צמקומו^[א]: **כגון שהיה נזיר טהור עוצר לפניו.** דלאו צר אחיו^[ג] הוה והלכך כי אמר צפורין לא אמר אלא אדעתא דליהוי נזיר כמותו: **מאי צינייהו.** צין לרבי יוחנן צין לר"ל לא מיתרצא שמעתתא אלא כגון שזנזי טהור עוצר לפניו משום דאית ליה למיפרך צה כל הני פירוין וזאתרצנא כגון דנזיר טהור עוצר לפניו עסקינן מה לי אי משום צפרין סמוכין לשיער אי משום צפרי נזיר טמא אי משום הכי אי משום הכי הוה ליה נזיר:

איכא צינייהו כגון דאמר צפרין סמוכין לשיער. ר' יוחנן סבר אע"ג דאמר הכי לא מוכחא מילתא דלקבלי עליה ניזירות הוה דקאמר אלא לקבל עליו צפרין סתם צלא ניזירות אי לאו דנזיר עוצר לפניו: **לייש לקיש.** כיון דאמר צהדיא צפורין סמוכין לשיער מוכחא מילתא דמשום ניזירות קאמר ואף על גב דאין נזיר עוצר לפניו דמיתפיים איניש צשיער דסמין ליה וכמאן דאמר הרי עלי לגדל שיער דמי: **האומר ימין.** שלא אוכל ככר זה הרי זו שבועה: **מאי טעמא לאו משום דכתיב וירם ימינו ושאלנו אל השמים וישבע בני העולם.** דקא מתפיים ימינו לוישבע דסמין ליה: (ט) הלא. ימין שאוכל ככר זה כאומר שבעה שאוכל ככר זה דמי שנאמר נשבע ה' ציימנו ו| ציימנו אמר ונחשב כשבעה: **שנאמר וצורוע עווו.** מדכתיב ימינו וכתביב וצורוע עווו אלמא דורועו היינו שמאלו והכי נמי אמרי' בצרק קמא דמסכת צרכות (דף ו.) מנין שהקב"ה מניח תפילין דכתיב וצורוע עווו ואין עווו אלא תפילין כו' ותפילין צשמאל קיימי: **בתנאי** **אמר** הריני נזיר **מן החרלצים.** או שאמר הריני נזיר מן האגין כו' הרי הוא כמי שבעה הריני נזיר סתם שמקבל עליו כל דקדוקי נזירות: **גמ'** **אפילו לא נזר אלא מאחד מהן.** או מן חרצן או מן זג הרי זה נזיר וכל דקדוקי נזירות עליו: **מכל אשר יעשה.** ו| משמע שרץך שיהא נזר מכל אשר יעשה שאינו נזיר אלא א"כ נזר מכולם: **אמר קרא מוין ושכר יזיר.** דמשמע דאפילו ו| דלא נזר אלא מייך לחודיה הוי נזיר מכולם: **לאסור יין מצוה כיון הרשום מאי היא קדושתא ואבדלתא.** טמי חיל עליה איסור נזירות: והכי

היה נזיר עוצר לפניו וחי אין נזיר עוצר צפורים סתמא לחוד לא היה נזיר לכולהו והשתא נמי ניחא דלר"ל צפורים סתמא לא מייחייב משום דסמוכין לשיער צבזא דר"כ ליחייב נמי כי אמר נשרין וטופרין דסמיכי טפי לשיער צבזא דפירוסים סמוכים לשיער קביר ע"ה.^[א] ר"ל שקיבל עליו דצר הסמוך לצפורים דהיינו גידול שיער^[ב] אכל כי אמר הרי עלי צפורים ולא אמר צפורים סמוכין לשיער חיל עליה ניזירות משום דלישנא דנשרין לא משמע שום לשון ניזירות כן ג"ל הגה"ה והר"ר שנתאי כתב שטעו זאת מאי צינייהו כלומר מאי צינייהו צפירוש דמתני' דודאי נראה ליה דר"ל לא קאמר אליבא דרבי מאיר דצפורים סתמא מייחייב צנזיר דאיכא למיפרך כל הני פירכי דפריך לעיל לר' יוחנן וע"כ יפרש המשנה כמו ר' יוחנן דגם לא יוכל לפרש המשנה סתמא צפירוש צפורים סמוכיה עלי הילכך ע"כ כרבי יוחנן מפרש וצנזיר עוצר לפניו והוא טהור וע"כ פריך מאי צינייהו צפירוש דמתני' ונראה שפירשתי צמילתיה: **מין האומר** ימין קתי זו שבועה. ימין שלא אוכל ככר זה וה"ה שמאל כדלקמן א| פירוש התפילין מנהזכיר ימין צמילתיה ומן הזנינים. או או קתי כדמוכח בגמרא: **ובל** דקדוקי נזירות ע"ה. משום דנזיר שמשון מותר ליטמא למתים קאמר הכא וכל דקדוקי נזירות עליו:

כאילו אמר הריני נזיר בסתם: אמר קרא מכל אשר יעשה מגפן היין מחרצנים ועד זג וכיון דכתיב מכל אשר יעשה מגפן היין למה לי תו למכתב מחרצנים ועד זג לומר שאם בא לפרש צריך לפרש הכל וכיון דקפיד קרא אחרצנים וזג ז"ה נמי אטלחת וטומאה: ורבנן אמר קרא מייך ושכר יזיר. וכיון דכתיב מכל אשר יעשה מגפן היין מייך ושכר למה לי לומר לך דאפי' נזר מייך לתוריה הוי נזיר דיין ושכר חד הוא:

מסורת הש"ס

(א) [מוס' מדרס פ"א], ט לקמן
יא: יא. (נדרים ד., א.) ולקמן
יא: מדרס ד., ד.) ו לקמן ה. מד., ט)
לקמן ד., א.) ויפקדו ד., א)
ז"ל טהור, א)

תורה אור השלם

1. ואשמע את האיש לבוש הברדים אשר מפעל למימי היאר הָרָם יִמְנו ושמאלו אֵל השמים וישבע בְּיָדוֹ הַעֹלָם בִּי לְמוֹעַד מוֹעֲדֵי חַצְוֵי וּבְכֻלֹּת פֶּעַף יָדַי עִם הַתְּבִלָּה כָּל יְמֵי חַיָּי וְיָשֵׁב בְּיַמֵּינוּ וּבְדוֹרֵעַ עָזוּ אִם אָפוּן אֶת הַדָּגָךְ עַד מֵאֲכַל לֶאֱיֹבֵךְ וְאִם יִשְׁתּוּ בְּנֵי נֶגֶד תִּירְדְּשֶׁךְ אֲשֶׁר יִגְעַת בּוֹ. יִשְׁעִיהוּ סֹבֵחַ ה'
3. בל ימי נזרו מכל אשר יעשה מגפן היין מחרצנים וזג לא יאכל:

במדבר ו ד
4. מין ושכר יזיר חמין מין ודמין שכר לא ישחה וכל משרת עבדים לא ישחה ועבדים לזדים ויבישים לא יאכל:
במדבר ו ג

נוסחת הרב"ן

(א) אלת: צ| מיות (דקן משמע כי נדצה ללל) ליתא ככ"י:
ג| צפרי הוה: ד| וכיון דנזניר כגון טהור ומיות ומרצא כגון ליתא ככ"י:
ה| מין לאומר ימין: ו| צימט וגו' צימטי:
ז| מיות (משמע כי) אשר יעשה ליתא ככ"י:
ח| לא: ט| כלומר קפ"ד דהאי דאמר לאסור יין מזה דלקדושתא ואבדלתא קאמר והכי חילי כו' ומיתא ליתא ככ"י:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ודלמא נזיר וכו' במקומו הס"ד ואח"כ מ"ה כגון שהיה נזיר טהור עוצר לפניו ללא צר אחיו צפרים הוה כ"ל והר"ה:
(ב) ד"ה מאי טעמא וכו' דפריך ליה הס"ד ואח"כ מ"ה דלאומר ימין שאוכל:

גליון הש"ם

גמ' לאסור יין מצוה בין הרשות. ע"י שבעות דף סה ע"א תוד"ה מומר:

הגהות מהר"ב

(א) תוס' ד"ה האומר ימין וכו' וה"ה שמאל כדלקמן כ"ל. נ"ב כאן הס"ד ואח"כ מ"ה' ויבדע הייט שמאל דעווו פי' התפילין או נמי מדלזכיר ימין מתלה עכ"ל ול"ל אורח משווא:

הגהות התוספות

1. ז"ל הצרכיות.
2. מיות טפי נמחק.
3. ז"ל טהור.
4. ז"ל ומתבט שהוא נמחק.
5. מיות אהא כמותו.
6. מיות דלאיה תחמיו נמחקות.
7. ז"ל דאין סבזא כו'.
8. מיות קביל עליה נמחקות.
7. מיות קביל עליה נמחקות, וז"ל עלי.
8. ע"י הגהות הב"ח על דיבור זה.

פ"י הרא"ש (המשך)

להזכיר צריך שיזכיר כולם. ומיהו מודה ר"ש בהריני מסלול ומכלכל דהתם לא הויר כלום אצ"ג דלשון גדל שער זה הוי כאילו אמר הריני כאחור שרגיל לגדל שער והוי

מו א ב מיי פ"ב מהל' שבעות הלכה ו סמג לאון רמ"ב טוש"ע י"ד סימן רמ טע"ח:

מו ג מיי פ"א מהל' מיות הלכה ט:

יז ד מיי פ"ז מהל' מיות הלכה יא סמג לאון רנ:

מוסף רש"י

אינו חייב עד שידור מכולם. צנת חמת כגון דלמר הרינו מזי סתם (דקפ"ו א').

פ"י הרא"ש

מכדי חיישי' קאמר ודלמא נדבה קבל עליו נזנר להביא ב' תורים נדבה. (ב) לכאורה משמע צפורי ולא נזיר וק' כיון דחיישי' קאמר ליחייב נמי בנזירי מיהו איכא למימר כיון דהזכר שקול לא מחייב בנזיר דספק נזיר להקל. ומיהו קשה דמשמע דלא קשה ליה אלא משום דחיישנין קאמר אבל אי הוה דאי ניחא ליה ואמאי אדרבה כ"ש דקשה טפי ואמאי הוה דדאי נראה נדבה קאמ' הילך דלמא לפרש דלמא צפרי נדבה קאמר וריבא מטפס זה וזה כיון דחיישי' קאמר אבל אי הוה אמר דאי לא הוה קשיא ליה שביאי שנהיה וי"ל ועל כרחי' חיישי' דקאמר לאו משום כ' דאי אפשר לעשותו נזיר מס' ולהביא קרבנותיו לעוזה (ג) ומצ"י כיצא בזה חיישי' להקל דחשבי' ליה כוראי אבל לא לעינן נזירות דספק נזירות להקל: אי"כ היה עלי קן מבעי ליה. שכן דרך הנזירים לומר ובנדרים הלך אחר לשון בני אדם: ודלמא צפורי מצורע קבל עליו לפטור מצורע שחייב להביא לטהרתו. לפי קמא לתתויב לפרושי דוקא צפורי מצורע.

וק"ל אמאי שביק נזיר דקיימי בזה ונקט צ"מ ליפרך דלמא לפטור נזיר טמא מצפורי קאמר. ולהך פירוש דלתחייב זה בזה קאמר איכא למימר דאי ניחא ליה למימר לתחייב שתיס מחרות נזיר חדא נזירותו נזיר דאמרי' צפורי נזיר טמא קבל עליו ועוד לפטור נזיר מקרבנותיו הלכך ניחא ליה למפרך מצפורי מצורע. ולפי איכא למימר נדחתא ליה טפי למימ' מצפורי מצורע שמוכיב ב' צפורים מנזיר שמביא תורים ובני נוח: ות' (לישנא א) לי הב' בלבן. וי"ל דלא מהני כיון דצפורים משמע הכי והכי ולא מוכח טפי לנזיר: כגון שהיה נזיר טהור עוצר לפניו. ואיהו לא מחייב להביא צפורים הלכך צ"כ ה"ה וי"ל דלמא ה"ק הרי עלי לפטור זה מצפורים אם יטמא. וי"ל דכתי האי נזיר מתינן שאלא מכלה הוה כך משום דיש לנו לפרש דבריו בעינן זה שחייב צעמו דראי מהשתא. ולא משתא עליו דבר שאם יארע במקרה שיחייבי הלך לא מפריש דבריו אלא לחיותו נזיר או לפטור מי שנחתייב כבר קרבני. ר"ל אצ"ג דאין נזיר עוצר לפניו. וכיון דלידויה אהני טעמא דסמוכים (הוא [אף] דלא פי' בהדיא להיותו נזיר אם יעליל אם פי' בהדיא לא בעי נע"ל. אבל לר"י סמוכים לא מהני מידי הלכך בעי' לעולם נזיר עוצר לפניו: האומר ימין היא שבועה. אם אמר ימין שלא אוכל דבר זה ואכלו לזקה. לאו משום דכתיב וירם ימינו וישבע. ומנין לשמאל שיהא סמוכה דכתיב ובורוע עווו. ומדכתיב עווו היינו שמאל ואמר נמי פ"ק דברכות מנין קתי ופתילין ששמאל הוה: הריני נזיר מן החרצנים ומן הזנינים וזו ה"ה נמי אטלחת אלו ה"ו נזיר וכל דקדוקי נזיר עליו כאילו אמר הריני נזיר מן הזנינים וזו ה"ה נמי אטלחת כל ענין נזיר עליהם תנא הכא כל דקדוקי נזירות עליו: אינו חייב עד שידור מכולן. פ"י עד שיאמר הרי' נזיר בסתם ואם בא

^[1] אולי ז"ל לכאורה דלמא צפורים קיבל עליו ולא מיהו. (ג) אולי ז"ל אלא הוה ודאי נזיר ומנין וכו' דהשכי' ליה תודוילי ומקשה דילמא צפורים נדצה וכו' אכל לענין מיותו. (א) אולי ז"ל שני לך דק אמר נצלו.